

Załącznik nr 1 do umowy nr..... na wykonanie i wdrożenie platformy internetowej zarządzającej ruchem turystycznym i systemem lojalnościowym w Regionie Puszczy Białowieskiej

1. Koncepcja produktów turystycznych Regionu Puszczy Białowieskiej

Koncepcja nowych produktów turystycznych opiera się na założeniu, że będą to megaprodukty oparte na istniejącym i przyszłym (rekomendowanym do rozwoju) potencjale Regionu Puszczy Białowieskiej. W sensie geograficznym produkt odnosi się do 11 gmin, czyli obszaru administracyjnego powiatu hajnowskiego (8 gmin) oraz 3 gmin należących do powiatu bielskiego (Bielsk Podlaski, Orle i Boćki). Megaprodukty będą integrować kluczowe elementy potencjału turystycznego wokół jednej przewodniej idei – motywu skorzystania z produktu.

Prezentowana koncepcja nowych produktów odnosi się do całego obszaru regionu Puszczy Białowieskiej. Opiera się na kluczowych elementach potencjału, najbardziej rozpoznawalnych w świadomości obecnych i potencjalnych turystów i cechach powszechnie kojarzonych z Puszcą Białowieską (jedyny fragment lasów Niżu Środkowoeuropejskiego w Europie, cenny drzewostan lasów liściastych, Kraina Żubra, zielona, spokój i czyste powietrze, dobra jakość środowiska przyrodniczego, a także przyroda niezmienną przez cywilizację, ekologiczna, blisko mozaika kulturowo - religijna, tradycja, folklor, geograficzna bliskość Białorusi). Proponowane produkty będą miały istotny aspekt wizerunkowy – będą wzmacniać przedstawione cechy regionu w obszarze turystyki przyrodniczej, wiejskiej i aktywnej na obszarach cennych przyrodniczo. Jednocześnie będą wyznaczać nowe obszary wizerunkowe oparte o zasoby kulturowe, które do tej pory były eksploatowane znacznie mniej w porównaniu z zasobami przyrodniczymi. Równoległe bowiem do obszarów cennych przyrodniczo produkty będą eksponować potencjał historyczny, kulturowy i społeczny regionu. Daje to szansę uwzględniania w koncepcji dwóch produktów tych gmin regionu, które nie znajdują się w centrum Puszczy Białowieskiej, ale leżą na jej obrzeżach stanowiąc rodzaj opisywanych kiedyś „Bram do Puszczy”. Zgodnie z tym podejściem proponowane megaprodukty będą miały charakter zintegrowanych („sieciovych”) produktów turystycznych, łączących zasoby turystyczne, wyróżniające cechy i potencjał kulturowo-społeczny poszczególnych gmin regionu. Będą to jednocześnie produkty obszarowe, odnoszące się do konkretnego obszaru (regionu Puszczy Białowieskiej), nie konkretnej gminy, czy pojedynczych atrakcji.

Propozycje megaproduktów:

JEDYNA TAKA PUSZCZA

Agropuszcza

- **Agrospa:** opracowanie unikalnych produktów i ofert prozdrowotnych na obszarach wiejskich regionu, np. spanie w sianie z białowieskich łąk, kąpiel z żubrem (z dodatkiem trawy żubrówki), „zabierz puszczańskie powietrze do domu”
- **Wiejskie smaki puszczy:** opracowanie pakietów pobytowych na ternach wiejskich, których podstawą byłoby kosztowanie oryginalnych puszczańskich żywnościowych produktów ekologicznych i potraw lokalnych.

Eko-Puszcza dla każdego

- **Spacer nad koroną drzew:** wykonanie drewnianych pomostów w atrakcyjnych przyrodniczo obszarach regionu
- **Dach Puszczy Białowieskiej:** budowa najwyższej wieży widokowej w Puszczy Białowieskiej umożliwiającej oglądanie cennej przyrody z góry.

- **Park Nauki i Rozrywki „Młode Żubry”** dla dzieci i uczestników edukacji ekologicznej, będący pasjonującą alternatywą dla dotychczasowej oferty

Wild Białowieża Forest

- **Białowieskie Safari:** wildlife tourism i birdwatching kajakiem, samochodami terenowymi i innymi środkami transportu dostępnymi w regionie.
- **Gwiazdy Puszczy Białowieskiej:** nocne obserwacje nieba w Puszczy Białowieskiej dla odkrywców, fanów astronomii w formie pakietów imprez turystycznych.
- **Białowieska Forest Activ:** Konno przez puszcę, Puszcza Water Gate, - Puszcza Białowieska Ski, Białowieża Well.

Tabela 1: Koncepcja produktu turystycznego „Jedyna taka Puszcza”.

Lp.	Element produktu	Opis
1	Preferowana kategoria produktowa	Turystyka wiejska w tym agroturystyka i ekoturystyka (realizowana na obszarach wiejskich i cennych przyrodniczo) Turystyka aktywna (dodatkowo biznesowa)
Filozofia funkcjonowania produktu		
2	Idea przewodnia	<p>Puszcza Białowieska to jedyny taki puszczański zwarty kompleks leśny w Polsce i w Europie, uważany za jedyny na Świecie ostatni fragment pierwotnego lasu naturalnego na Niżu Środkowoeuropejskim. Wyróżniające dla Puszczy Białowieskiej jest wielogatunkowy las dębowo-grabowo-lipowy z udziałem klonu, świerka, jesionu i wiązu zwany grądem: kilkusetletnie dęby, martwy las. Na terenie puszczy został utworzony Białowieski Park Narodowy – najstarszy park narodowy w Polsce i jeden z pierwszych w Europie. Nadanie statusu UNESCO sprawiło, że jest to jeden z trzech w Europie i siedmiu na świecie transgranicznych parków narodowych. Unikalna możliwość obserwacji na tym obszarze naturalnych procesów przyrodniczych, niespotykana już nigdzie indziej bioróżnorodność, rzadkie gatunki fauny i flory, największe stado wolnościowe żubrów na świecie. Pojawiający się często przymiotnik „jedyna” daje prawo twierdzenia z pełnym przekonaniem, że jest to rzeczywiście jedyna taka puszcza w skali światowej.</p> <p>Zgodnie z przywoływaną wcześniej koncepcją, zarządzający rozwojem turystyki w regionie zaleca się rozciągnięcie obszaru produktu Puszczy Białowieskiej na regionem poza Białowieskim Parkiem Narodowym – „Bram do puszczy”, dających możliwość tworzenia ofert komplementarnych poza obszarem ścisłej ochrony i rozwój takich atrakcyjnych form turystyki aktywnej, których nie można realizować w parku. Jest to uzasadnione również w kontekście wykorzystywania wizerunku Puszczy Białowieskiej np. przez powiat bielski, który komunikuje swoje bliskie położenie i stanowienie właściwe „Bramy do puszczy” Dlatego w produkcie „Jedyna taka Puszcza” należy brać również pod uwagę potencjał drugiego bardzo cennego pod względem przyrodniczym w regionie Puszczy Białowieskiej, jakim jest Dolina Górnej Narwi. Charakteryzuje się ona wysokim stopniem zachowania doliny rzecznej kształtowanej przez regularne wylewy rzeki, w której wytworzyły się siedliska o bardzo dużej różnorodności biologicznej. Dolina Górnej Narwi jest jedną z największych w Polsce ostoi ptactwa błotno-wodnego gatunków lęgowych, jak i przelotnych. Opisane cechy potencjału korespondują w charakterystyką Puszczy Białowieskiej jako jednej takiej puszczy.</p>
4	Główna motywacja do skorzystania z produktu (rdzeń produktu) wyrażająca się w wiodących korzyściach funkcjonalnych	<p>Główna motywacja do skorzystania z tego produktu z uwagi na jego charakter są sformułowana w sposób ogólny. Poniższy opis będzie stanowić podstawę do określania rdzenia produktów dla poszczególnych konkretnych produktów, które będą budowane w regionie Puszczy Białowieskiej (opis procedury budowania produktu znajduje się w rozdziale 4 tej części strategii). Główne motywacja do skorzystania z produktów proponowanych w ramach megaprojektu „jedyna taka Puszcza” może zostać określona następująco:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sielski wypoczynek wśród lasów, pól i łąk Puszczy Białowieskiej. • Realizacja potrzeb poznawczych turystów związanych z poznawaniem rzadkich gatunków zwierząt. • Uprawianie różnych postaci ekoturystyki w sercu dzikiej Puszczy Białowieskiej. • Zgłębianie tajemnic przyrody i nauka poprzez zabawę w najbardziej „przyrodniczym” otoczeniu w Polsce. • Zwiedzanie cennych obszarów przyrodniczych. • Zgłębianie tajemnic przyrody i nauka poprzez zabawę w najbardziej „przyrodniczym” otoczeniu w Polsce. • Doświadczanie przygody i rekreacji w kontakcie z nieskażoną przyrodą Puszczy Białowieskiej. • Realizacja potrzeby ruchu i relaksu w kontakcie z naturą. • Poprawa zdrowia i kondycji, odnowa ciała.

		<ul style="list-style-type: none"> Realizacja szkolenia, konferencji, wyjazdu motywacyjnego w otoczeniu wspaniałej przyrody Puszczy Białowieskiej.
6	Docelowy odbiorca	<p>Megaprodukt „jedyna taka Puszcza” jest adresowany do następujących segmentów:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rodziny z małymi dziećmi. Małe grupy znajomych z dużych i średnich miast Członkowie klubów i organizacji turystycznych i sportowych. Miłośnicy przyrody (pasjonaci przyrody i hobbyści) najczęściej z dużych miast z kraju i zagranicy. Dzieci i młodzież szkolna 6-16. Członkowie organizacji przyrodniczych naukowcy z kraju i zagranicy. Ludzie młodzi i w średnim wieku, uprawiający sport, przedstawiciele klasy średniej. Hobbyści preferujący aktywny wypoczynek przez cały rok. Turyści zagraniczni głównie z Niemiec i Beneluxu. Uczestnicy konferencji szkoleń i wyjazdów biznesowych oraz osoby towarzyszące.
7	Okres realizacji produktu	<p>Z uwagi na zróżnicowany charakter megaprojektu stwarza on możliwość realizacji poszczególnych ofert przez cały rok. Docelowo rozwój produktów w ramach różnych form turystyki aktywnej pozwoli na zwiększenie atrakcyjności w taki sposób, że segmenty uprawiające turystykę aktywną będą odwiedzać region Puszczy Białowieskiej przez cały rok. Aktywność poszczególnych form turystyki jest następująca:</p> <ul style="list-style-type: none"> Agroturystyka: szczególnie w wakacje letnie, długie weekendy i święta od wiosny do jesieni. Ekoturystyka (turystyka zrównoważona również poza obszarami chronionymi): cały rok. Edukacja ekologiczna: szczególnie wiosna i jesień. Wildlife tourism i birdwatching: cały rok. Przygodowa (survival, questing): cały rok, jednak szczególnie od wiosny do jesieni. Jeździecka: od wiosny do jesieni. Trekking: cały rok, jednak szczególnie od wiosny do jesieni. Kajakowa: od wiosny do jesieni. Rowerowa: od wiosny do jesieni. Piesza (w tym „Nordic Walking”): cały rok, jednak szczególnie od wiosny do jesieni. Narciarska (narciarstwo biegowe): zimą. Spa i wellness: cały rok. Biznesowa (motywacyjna, konferencyjna, korporacyjna): cały rok z wyłączeniem wakacji.
Na czym będzie oparty produkt		
8	Kluczowe atrakcje	<p>Kluczowe atrakcje dla tego megaprojektu są postrzegane przede wszystkim w kontekście zasobów Białowieskiego Parku Narodowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> Obręb Ochronny Rezerwat i atrakcje na jego terenie (25 km szlaków pieszych i 14 km szlaków rowerowych, wieże widokowe, Szlak Cesarska Tropina, Szlak Dębów Królewskich i Książąt Litewskich, Żebra Żubra, Magiczne Miejsce Mocy). Rezerwat Pokazowy Żubrów. Muzeum Przyrodniczo- Leśne. Park Pałacowy. Szlaki piesze i rowerowe. Ostoje żubrów. Atrakcje przyrodnicze to także te, które znajdują się na większym obszarze Leśnego Kompleksu Promocyjnego Puszcza Białowieska: <ul style="list-style-type: none"> Ośrodek Edukacji Leśnej "Jagiellońskie" przy Nadleśnictwie Białowieża. Izba edukacji przyrodniczo-leśnej w Nadleśnictwie Browsk. Kolejka Wąskotorowa w Nadleśnictwie Hajnówka. Kolejki leśne. Ścieżki edukacyjne Leśnego Kompleksu Promocyjnego "Lasy Puszczy Białowieskiej". Punkty widokowe (na Babiej Górze nad Zalewem Siemianówka, w Muzeum Przyrodniczo-Leśnym, nad Narwią, wieża „Górniańskie Łąki” <p>Oraz (między innymi):</p> <ul style="list-style-type: none"> Zbiornik Siemianówka i Ośrodek Turystyczno-Rekreacyjny i Kulturalny w Starym Dworze do uprawiania turystyki aktywnej. Zbiornik wodny Bachmaty, utworzony na rzece Orłanka, w gminie Dubicze Cerkiewne z bazą dla turystyki aktywnej. Zbiornik wodny Repczyce na rzece Nurzec. Dolina Narwi. Dolina rzeki Narewka. Dolina rzeki Nurzec (obszar gmin Orla i Boćki w powiecie bielskim).

		<ul style="list-style-type: none"> • Stawy śródleśne w miejscowości Topiło. • Białowieskie Drezyny. • Park Wodny w Hajnówce. • Białowieski Express. • Miejsca do uprawiania wymienionych form turystyki aktywnej. • Ośrodki spa & wellness, baseny. • Trasy questowe.
9	Obecnie organizowane imprezy i wydarzenia	<p>W regionie Puszczy Białowieskiej są organizowane liczne wydarzenia związane z przyrodą i turystyką aktywną w Puszczy Białowieskiej. Niektóre są organizowane cyklicznie. Z uwagi na dotychczasowy charakter oferty i jej adresata, biura turystyczne działające na terenie regionu przygotowały bogatą ofertę imprez turystycznych, np. dla uprawiających birdwatching, turystykę rowerową, kajakową, wodną.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wiosenna Akcja Pomocy Płazom Puszczy Białowieskiej. • Rodzinne Spotkania z ekologią w Narewce – Zielonej Krainie Dobrych Wiatrów. • Festyn Zdrowia w Hajnówce. • Półmaraton Hajnowski • „Hajnowska Dwunastka” Bieg przełajowy po Puszczy Białowieskiej. • Imprezy turystyczne oferowane przez organizatorów turystycznych i innych (przejażdżki konne, rajdy rowerowe, imprezy „Nordic Walking”, spływy kajakowe, loty balonem, przejażdżki kolejką).
10	Podprodukty (propozycje)	<p>Funkcjonujące obecnie oryginalne produktu, wykreowane dla turystyki wiejskiej w tym agroturystyki i ekoturystyki (realizowana na obszarach wiejskich i cennych przyrodniczo):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wejmutka – Białowieska Akademia Bioróżnorodności (Najlepszy Produkt Turystyczny Województwa Podlaskiego 2014). • Białowieski Szlak Transgraniczny Starostwa Powiatowego w Hajnówce (laureat konkursu Polskiej Organizacji Turystycznej Najlepszy Produkt Turystyczny 2008). • Podlaski Szlak Bociani, przebiegający przez region Puszczy Białowieskiej (laureat konkursu Polskiej Organizacji Turystycznej Najlepszy Produkt Turystyczny 2003). • 7-dniowa wycieczka rowerowa po Puszczy Białowieskiej „Wśród Żubrów” BT „Nature Travel” Marka Czarnej (laureat konkursu Polskiej Organizacji Turystycznej Najlepszy Produkt Turystyczny 2003). • Apartamentu w wagonach stylizowanych na salonki cesarskie: uzupełnienie produktów Restauracja Carska i Białowieskie Drezyny (Wyróżnienie Podlaskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej 2012). • "Zielona Kraina Dobrych Wiatrów" gminy Narewka (Wyróżnienie Podlaskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej 2012). • Nordic Walking Park „Kraina Puszczy i Żubra” (Wyróżnienie Podlaskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej 2011) • Górna Narew – spływ kajakowy „Pograniczem Kultur” Stowarzyszenia Gmin Górnej Narwi (Wyróżnienie Podlaskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej 2010). • Aktywny wypoczynek w gminie Narewka PTTK Oddział w Białowieży. • 2 dni w Krainie Żubra Centrum Turystyki Regionu Puszczy Białowieskiej i Parku Wodnego w Hajnówce. • Nordic Walking Park „Zielona Kraina Dobrych Wiatrów”. • Zielone Płuca Polski, na terenie których leży region Puszczy Białowieskiej. • Green Ways, które przebiegają przez Puszcę Białowieską. <p>Nowe, oryginalne propozycje podproduktów:</p> <p><u>Agropuszcza:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Integracja produktów na obszarach wiejskich regionu Puszczy Białowieskiej pod wspólnym brandem produktowym. • Agrospa: opracowanie unikalnych produktów i ofert prozdrowotnych na obszarach wiejskich regionu, np. spanie w sianie z białowieskich łąk, kąpiel z żubrem (z dodatkiem trawy żubrowki), „zabierz puszczańskie powietrze do domu” (butelki wypełnione powietrzem z Puszczy Białowieskiej). • Wiejskie smaki puszczy: opracowanie pakietów pobytowych na ternach wiejskich, których podstawą byłoby kosztowanie oryginalnych puszczańskich żywnościowych produktów ekologicznych i potraw lokalnych. Oferta obejmowałaby te gospodarstwa, które przeszły audyt ekocertyfikacji. • Podmiotem zarządzającym produktem mogłoby być Białowieskie Stowarzyszenie Agroturystyczne „Żubr”.

		<p><u> Eko-Puszcza dla każdego (ekoturystyka, przyrodnicza popularna i edukacja ekologiczna):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Spacer nad koroną drzew: wykonanie drewnianych pomostów w atrakcyjnych przyrodniczo obszarach Puszczy Białowieskiej i poza nimi umożliwiającymi oglądanie regionu z góry (takie pomosty są m.in. w Parku Narodowym Hainich i Parku Narodowym Jasmund w Niemczech). • Dach Puszczy Białowieskiej: budowa najwyższej wieży widokowej w Puszczy Białowieskiej umożliwiającej oglądanie cennej przyrody z góry. • Park Nauki i Rozrywki „Młode Żubry” dla dzieci i uczestników edukacji ekologicznej, będący pasjonującą alternatywą dla dotychczasowej oferty Muzeum Przyrodniczo-Leśnego i stanowiący rozwinięcie produktu Rezerwat Pokazowy Żubrów. Na park składałyby się miniatury obiektów z regionu Puszczy, trasa żubra – mini park linowy. <p><u>Wilde Białowieża Forest (obejmujące cały region Puszczy Białowieskiej):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Produkt złożony dla przyrodników-profesjonalistów oraz turystów aktywnych uprawiających wildelife tourism, birdwatching, questning oraz survival. • Białowieskie Safari: wildlife tourism i birdwatching kajakiem, samochodami terenowymi i innymi środkami transportu dostępnymi w regionie. • Gwiazdy Puszczy Białowieskiej: nocne obserwacje nieba w Puszczy Białowieskiej dla odkrywców, fanów astronomii w formie pakietów imprez turystycznych. • Białowieska Forest Activ: <ul style="list-style-type: none"> - Konno przez puszcze: wyznakowanie, stworzenie infrastruktury na szlakach oraz integracja szlaków konnych w Puszczy Białowieskiej, przygotowanie pakietów ofert dla uprawiających turystykę konną we współpracy ze Białowieskim Stowarzyszeniem Agroturystycznym „Żubr”. - Puszcza Water Gate: wyznakowanie szlaków kajakowych w regionie Puszczy Białowieskiej, dalszy rozwój infrastruktury, połączenie w obszar wodny Puszczy Białowieskiej, promocja produktu poprzez wydarzenia i imprezy dotyczące tej formy turystyki realizowane w regionie. - Puszcza Białowieska Ski: Rozwój infrastruktury na szlaku (np. oświetlenie, wzorem tras do narciarstwa biegowego w regionie Puszczy Knyszyńskiej). Organizacja w regionie imprez narciarstwa biegowego, które spopularyzują i wypromują tę formę turystyki w Puszczy Białowieskiej. - BiałowieżaWell: oryginalne produkty turystyki spa&wellness, bazujące na produktach lokalnych (trawie żubrówce, herbatkom wellness z puszczańskich ziół, fitoterapii oryginalnymi miodami z Puszczy Białowieskiej, linia kosmetyków spa „Żubrówka” na bazie trawy żubrówki.
--	--	--

JEDYNA TAKA HISTORIA PUSZCZAŃSKA

Etnopuszcza

- **Szlak historycznych wsi i osad**, łączący zabytkowe układy urbanistyczne i miejsca o drewnianej zabudowie mieszkalnej i gospodarczej, w tym „Krajinę Otwartych Okiennic”, skanseny i muzea związane z puszczańską historią, tradycją i etnografią.
- **Szlak Grodzisk i Kurhanów regionu Puszczy Białowieskiej.**

Smaki Puszczy Białowieskiej

- **Rok z kuchnią białowieską:** integracja kalendarza imprez kulturalnych, degustacji, prezentacji, jarmarków produktów lokalnych w regionie Puszczy Białowieskiej.
- **Jarmark Białowieskich Smaków:** cykliczna impreza prezentacji, degustacji kulinarnych, podczas której odbywałby się konkurs na najlepszą potrawę regionalną RPB.
- **Konkurs Białowieskie Kulinarium:** konkurs na najlepsze regionalne danie RPB.
- **Szlak Białowieskich Smaków:** szlak kulinarny łączący producentów regionalnych produktów kulinarnych i lokale gastronomiczne.

Białowieskie Sacrum

- **Białowieskie Sacrum:** integracja wszystkich wydarzeń o charakterze religijnym w wspólnym kalendarzu.
- **Mistyczne Noce:** propozycja nocnego zwiedzania zabytków sakralnych.
- **Rozwój w regionie Puszczy Białowieskiej produktu turystyki pielgrzymkowej i krajoznawczej turystyki religijnej w oparciu o istniejące szlaki o charakterze regionalnym (Szlak Prawosławnych Świątyń” (region Puszczy Białowieskiej, Podlaski Szlak Kulturowy „Sacrum i Drewno” (region Puszczy Białowieskiej).**

Przyroda i kultura

Tabela 2: Koncepcja produktu turystycznego „Jedyna taka historia puszczańska”.

Lp.	Element produktu	Opis
1	Preferowana kategoria produktowa	Turystyka kulturowa (dodatkowo turystyka przygraniczna i tranzytowa)
Filozofia funkcjonowania produktu		
2	Idea przewodnia	<p>Puszcza Białowieska to jedyna taka historia: była ona tradycyjnie obszarem łowów królewskich. Na przełomie XVI i XVII w. lasy puszczańskie wcielono do dób królewskich, zakazano polowań, rabunkowej gospodarki leśnej i osadnictwa. Dzięki produkcji smoły zaczęły pojawiać się małe skupiska ludzkie (m.in. w Białowieży). Burzliwa historia Polski odcisnęła piętno na Puszczy Białowieskiej i nie uniknęła ona niszczenia ekosystemu. Przełomem był okres międzywojenny, kiedy utworzono Park Narodowy w Białowieży i odtworzono populację żubra. Wprawdzie po II Wojnie Światowej zdecydowana większość Puszczy Białowieskiej znalazła się poza granicami Polski, ale obecnie dzięki współpracy transgranicznej z Białorusią przywraca się powiązania kulturowe, które przez wieki decydowały o unikatowej historycznej tożsamości mieszkańców.</p> <p>Puszcza Białowieska to jedyna taka kultura. W regionie tym nastąpiło w przeszłości spotkanie dwóch cywilizacji kulturowych: wschodniej i zachodniej. W wyniku tego spotkania ukształtowała się obecna niezwykła w skali różnorodność społeczna etniczno-kulturowa regionu z obiektami związanymi z kulturą Białorusinów, Ukraińców, Żydów, Niemców. Istotnym przełomem tworzącym jedyną taką kulturę Puszczy Białowieskiej była Unia Brzeska wprowadzająca unię kościelną dwóch religii (katolicyzmu i prawosławia), a jednocześnie zainicjowała unikatowy kierunek w sztuce: unicką architekturę sakralną, styk pisania ikon. Można zatem mówić o jedynej takiej architekturze. Okres rozbiorów nadał architekturze sakralnej nowy rosyjski rys. Wyjątkowość walorów przyrodniczych Puszczy Białowieskiej zadecydowała o powstaniu w Białowieży carskiej rezydencji myśliwskiej, której pozostałości są istotnymi atrakcjami kulturowymi regionu. Jedyną taką kulturę tworzą harmonijny wiejski krajobraz kulturowy z przewagą tradycyjnej gospodarki rolnej, największe w kraju zwarte zespoły zabytkowej drewnianej zabudowy wiejskiej i cenne układy osadnicze z drewnianymi ozdobami zdobniczymi tworzącymi „Krajinę Otwartych Okiennic”. Krajobraz architektoniczny regionu Puszczy Białowieskiej to przede wszystkim tradycje chłopskie i architektura wiejska.</p> <p>Puszcza Białowieska to jedyni tacy mieszkańcy - „tutejsi”. Ukształtowani przez koegzystujące dwie religie, kultywujący dawne zwyczaje, święta, obrzędy, których nie można doświadczyć nigdzie indziej. Otwartość, legendarna gościnność, unikatowy język, aktywność mieszkańców gminy i istniejących tu organizacji społecznych spowodowały, że historia i kultura regionu Puszczy Białowieskiej stała się niezwykle atrakcyjna dla odwiedzających. Tradycje turystyczne Białowieży i Puszczy Białowieskiej sięgają XIX w.</p>
4	Główna motywacja do skorzystania z produktu (rdzeń produktu) wyrażająca się w wiodących korzyściach funkcjonalnych	<p>Główna motywacja do skorzystania z tego produktu z uwagi na jego charakter są sformułowana w sposób ogólny. Poniższy opis będzie stanowić podstawę do określania rdzenia produktów dla poszczególnych konkretnych produktów, które będą budowane w regionie Puszczy Białowieskiej (opis procedury budowania produktu znajduje się w rozdziale 4 tej części strategii). Główne motywacja do skorzystania z produktów proponowanych w ramach megaprojektu „jedyna taka historia puszczańska” może zostać określona następująco:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Realizacja potrzeb poznawczych w zakresie poznawania interesujących kultur i grup etnicznych. • Powroty do miejsc związanych z dzieciństwem i/lub przodkami i odkrywanie miejsc bliskich rodzinnych tradycji. • Poznawanie interesujących tradycji kulinarnych, nowych potraw. • Realizacja potrzeb poznawczych związanych z podróżowaniem do miejsc o atrakcyjnej kulturze wiejskiej. • Podpatrywanie współlistnienia różnych form kulturowych w symbiozie z otoczeniem Puszczy Białowieskiej. • Poznawanie unikatowych zabytków regionu. • Poznawanie styku religii katolickiej i prawosławnej i jej materialnych przejawów. • Możliwość poznawania styku historii, kultury i przyrody składających się na bogactwo dziedzictwa Puszczy Białowieskiej. • Możliwość odkrywania białoruskiej części Puszczy Białowieskiej przez odwiedzających region. • Możliwość zakupu oryginalnych produktów lokalnych z obu części transgranicznego regionu

		Puszczy Białowieskiej.
6	Docelowy odbiorca	<p>Megaprodukt „jedyna taka historia puszczańska” jest adresowany do następujących segmentów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osoby w wieku średnim i starsza głównie z dużych aglomeracji warszawskiej, łódzkiej, śląskiej (podróże etniczne i sentymentalne). • Mieszkańcy dużych i średnich miast województw ościennych. • Zawodowcy, przedstawiciele branży gastronomicznej z Polski i Europy poszukujący nowych receptur. • Kolekcjonerzy smaków. • Dziennikarze. • Krajoznawcy, PTTK-owcy. • Etnolodzy. • Uczestnicy turystyki pielgrzymkowej. • Osoby zainteresowane religijną turystyką poznawczą. • Grupy rodzinne i grupy znajomych. • Osoby w średnim wieku i starsze podróżujące indywidualnie. • Mieszkańcy Białorusi. • Główne zagraniczne grupy (po wzbogaceniu i rozwoju produktu): Niemcy, Brytyjczycy, kraje Beneluxu, Duńczycy.
7	Okres realizacji produktu	<p>Produkty turystyki kulturowej należą do tej kategorii, które może być konsumowana przez cały rok. Oczywiście odwiedzający wolą poznawać dziedzictwo kulturowe innych regionów podczas sprzyjających warunków atmosferycznych, kiedy mają również większą możliwość uczestnictwa w sezonowych wydarzeniach kulturach i rozrywkowych. Ponadto część obiektów (noclegowych, gastronomicznych, biletowanych atrakcji, organizatorów) ogranicza lub zawiesza swoją działalność od jesieni do wiosny. Mając jednak na względzie rozwój całorocznej turystyki należy zapewnić również konsumowanie różnych form turystyki kulturowej w trakcie całego roku. Potencjał poszczególnych form turystyki jest następujący:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etniczna/ sentymentalna: cały rok, szczególnie od wiosny do jesieni. • Kulinarna: cały rok, szczególnie od wiosny do jesieni. • Edukacyjna (studyjna, tematyczna): wiosna i jesień w przypadku grup dzieci i młodzieży, od wiosny do jesieni w przypadku (docelowo całorocznie). • Wiejsko-kulturowa i kultury ludowej: docelowo całorocznie. • Religijna: cały rok, szczególnie od wiosny do jesieni. • Eventowa: od wiosny do jesieni, szczególnie w sezonie letnim. • Jednodniowa turystyka przygraniczna: cały rok, szczególnie od wiosny do jesieni. • Zakupowa: cały rok, szczególnie od wiosny do jesieni.
		Na czym będzie oparty produkt
8	Kluczowe atrakcje	<p>Kluczowe atrakcje są rozmieszczone na całym obszarze regionu Puszczy Białowieskiej, niż w przypadku megaprojektu „jedyna taka puszcza”. Stwarza to większe możliwości realizacji idei rozproszenia ruchu turystycznego na cały region, poza Białowieżę (w gminie tej odnotowano największy rejestrowany ruch turystyczny w Puszczy Białowieskiej), do tzw. „Bram Puszczy”. Jednocześnie (dzięki rozwojowi i modyfikacji obecnych produktów turystyki kulturowej) jest to szansa na zwiększenie ruchu turystycznego w regionie oraz dochodów z turystyki dla społeczności lokalnej.</p> <p>Najważniejsze atrakcje kulturowe regionu Puszczy Białowieskiej to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sobór Św. Trójcy (Hajnówka). • Muzeum Kowalstwa i Ślusarstwa (Hajnówka). • Muzeum i Ośrodek Kultury Białoruskiej (Hajnówka). • Krynoczek – cudowne źródło o leczniczej mocy wraz z drewnianą cerkiewką p.w. Św. Braci Machabeuszy (Hajnówka). • Park Miniatur Zabytków Podlasia (Hajnówka). • Zagroda Stefana (gmina Hajnówka). • Cerkiew Mikołaja Cudotwórcy z ceramicznym ołtarzem (Białowieża). • Park Pałacowy (Białowieża). • Restauracja Carska (Białowieża). • Skansen Architektury Drewnianej Ludności Ruskiej Podlasia (Białowieża). • Skansen Siółko Budy- obiekt zdobył w 2010 r. I nagrodę w Konkursie a Najlepiej Zachowany Zabytek Wiejskiego Budownictwa w województwie podlaskim (Białowieża). • Skansen Kolejki Wąskotorowej na terenie Białowieskiego Parku Narodowego. • Izba Tradycji, Pamięci Regionu i Kolei (gmina Czeremcha). • Drewniane wiatraki (gmina Dubicze). • Drewniany kościół w p.w. Wniebowzięcia N.M.P. i Stanisława Kostki (gmina Narew).

		<ul style="list-style-type: none"> • Prywatne Muzeum Wsi (gmina Narew). • Izba Regionalna Ruta • Cmentarz żydowski (gmina Narewka). • Świątynia żydowska (Orla). • Ratusz w Bielsku Podlaskim. • Bazylika p.w. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny (Bielsk Podlaski). • Cerkiew p. w. Narodzenia Bogarodzicy (Bielsk Podlaski).Drewniane budownictwo sakralne katolickie oraz zabytkowe drewniane cerkwie, cmentarze unickie (gmina Narew, Kleszczele, Dubicze, Narewka, Czyże, Czeremcha, Orla, miasto Bielsk Podlaski). • Kurhany i grodziska wczesnośredniowieczne (gmina Narew, Białowieża, Hajnówka, Czyże, Czeremcha, Bielsk Podlaski). • Drewniana zabudowa mieszkalna i gospodarcza (Białowieża, gmina Hajnówka, Czyże, Narew, Narewka, Dubicze Cerkiewne, Orla). • Zabytkowe układy urbanistyczne wsi (gmina Narew, Białowieża, Czyże, Orla, Boćki, Bielsk Podlaski).
9	Obecnie organizowane imprezy i wydarzenia	<p>Oryginalne wydarzenia kulturalne są związane z bogatą historią i kulturą regionu. Są one realizowane na terenie całego regionu Puszczy Białowieskiej. Są niezwykle atrakcyjne z uwagi na czerpanie z wielokulturowości, funkcjonowania wielu wyznań. Większość wydarzeń ma charakter cykliczny. Stanowią samodzielny produkt turystyczny lub mogą być częścią produktów o złożonym charakterze. Stwarzają szansę na rozwój całorocznej turystyki w regionie Puszczy Białowieskiej. Są to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jarmark Żubra (Hajnówka). • Białoruski Festyn Etnograficzny „Kultura Na Schodach Muzeum” (Hajnówka). • „Rockowisko” (Hajnówka). • Międzynarodowy Festiwal Hajnowskie Dni Muzyki Cerkiewnej (Hajnówka). • Hajnowskie Dni Kultury Cerkiewnej (Hajnówka). • Białoruski Festyn Ludowy „I tut żywuć ludzi” (Czeremcha). • Międzynarodowy Festiwal Teatralny „Werterp” (region Puszczy Białowieskiej). • Festyn Archeologiczny Zbucz-Grodzisko. • „Na Iwana na Kupała” (gmina Dubicze Cerkiewne). • Festyny ludowe w gminie Narewka.
10	Podprodukty (propozycje)	<p>„Funkcjonujące obecnie oryginalne produktu, wykreowane dla turystyki kulturowej i transgranicznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szlak Prawosławnych Świątyń” (region Puszczy Białowieskiej – powiat hajnowski i bielski leży na tym szlaku). • „Carski Szlak” (region Puszczy Białowieskiej – powiat hajnowski i bielski leży na tym szlaku). • Podlaski Szlak Kulturowy „Sacrum i Drewno” (region Puszczy Białowieskiej – powiat hajnowski i bielski leży na tym szlaku). • „Kraina Otwartych Okiennic” (północna część regionu Puszczy Białowieskiej). • Miód „Lipiec Białowieski”. • Inne miody (w powiecie hajnowskim najczęściej produkuje się miodu rzepakowego – ok. 50% ogólnej produkcji, w następnej kolejności - miód lipowy i gryczany). • Inne lokalne produkty gastronomiczne: wypieki, zioła i przyprawy, trawa żubrówka, herbatki ekologiczne z „Runa”, twaróg hajnowski, ser carski, jaja ekologiczne od kur zielononózek, oryginalne dania regionalne – babka ziemniaczana, kartacze (cały region Puszczy Białowieskiej). • Oryginalne produkty regionalne: wyroby z drewna, haft, koronka i szydełkowanie, wyroby ze słomy, kowalstwo artystyczne, malarstwo, garncarstwo). • Warsztaty rękodzielnicze, kulinarne (np. w „Sioło Budach”). • Lokalne gastronomiczne oferujące tradycyjną kuchnię lokalną: <ul style="list-style-type: none"> - Polana Żubra w Pogorzalcach (oryginalne dania, kuchnia myśliwska, własne przetwory). - Restauracja Carska w Białowieży (dania kuchni regionalnej i rosyjskiej). - Babushka Bistro w Hajnówce (kuchnia domowa regionalna). - Wrota Lasu w Hajnówce (kuchnia domowa regionalna). „Stoczek 1929” w Białowieży (kuchnia białoruska, ukraińska, litewska, żydowska, polska i rosyjska). - Bojarski Gościniec w Narewce (dania kuchni polskiej oraz kuchni wschodniej: rosyjskiej i ukraińskiej). - Restauracja Hotelu „Żubrówka” w Białowieży (wykwintne danie z dzicyzny). - Pensjonat „Sioło Budy” (degustacje regionalnych potraw i trunków). <p>Nowe, oryginalne propozycje podproduktów: <u>Etnopuszcz:</u></p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Integracja produktów turystyki etnicznej, sentymentalnej i wiejskiego dziedzictwa kulturowego pod wspólnym brandem. • Stworzenie platformy internetowej „Puszcza Białowieska – mozaika kultur”, na której znajdowałyby się informacje o historii i kulturze regionu, pełniłaby funkcje informacyjne, perswazyjne, a jednocześnie umożliwiałyby zarezerwowanie pobytów etnicznych i sentymentalnych dla turystów polskich i zagranicznych. • Stworzenie kroniki historycznej regionu Puszczy Białowieskiej, która będzie swoistym przewodnikiem dla byłych mieszkańców tego obszaru i będzie zachęcała do odwiedzenia regionu. • Programów warsztatów garncarskich, rzeźbiarskich, plecenia słomy, wyplatania z wikliny i innych dla turystów on-line. • Integracja szlaków kulturowych i stworzenie nowych tras/szlaków, na których znalazłyby się najbardziej wartościowe miejsca i obiekty związane z tradycjami, folklorem, zabytkowym układem, zabytkami wiejskiej architektury świeckiej): <ul style="list-style-type: none"> - Szlak historycznych wsi i osad, łączący zabytkowe układy urbanistyczne i miejsca o drewnianej zabudowanie mieszkalnej i gospodarczej, w tym „Krainę Otwartych Okiennic”, skanseny i muzea związane z puszczańską historią, tradycją i etnografią. - Szlak Grodzisk i Kurhanów regionu Puszczy Białowieskiej. <p><u>Smaki Puszczy Białowieskiej:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rok z kuchnią białowieską: integracja kalendarza imprez kulturalnych, degustacji, prezentacji, jarmarków produktów lokalnych w regionie Puszczy Białowieskiej. • Jarmark Białowieskich Smaków: cykliczna impreza prezentacji, degustacji kulinarnych, podczas którego odbywałby się konkurs na najlepszą potrawę regionalną regionu Puszczy Białowieskiej. • Konkurs Białowieskie Kulinaria: konkurs na najlepsze regionalne danie w Puszczy Białowieskiej. • Eko-certyfikacja regionalnych produktów kulinarnych i lokali gastronomicznych i producentów ekologiczności oferujących produkty regionalne i ekologiczne. • Szlak Białowieskich Smaków: szlak kulinarny łączący producentów regionalnych produktów kulinarnych i lokale gastronomiczne. • Nowe smaki Puszczy Białowieskiej – pobudzenie lokalnych wytwórców, kucharzy, hotelarzy do tworzenia nowych produktów kulinarnych regionu. • Księga tradycji i specjalów kulinarnych transgranicznego regionu Puszczy Białowieskiej: wydana w formie książkowej i on-line (może być sfinansowana z POWT Polska-Białoruś-Ukraina). • Smaki Puszczy Białowieskiej w sieci: stworzenie strony internetowej www.bialowieskiesmaki.eu, na której znajdowałyby się wszystkie informacje dot. produktu Smaki Puszczy Białowieskiej. <p><u>Białowieskie Sacrum:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój w regionie Puszczy Białowieskiej produktu turystyki pielgrzymkowej i krajoznawczej turystyki religijnej w oparciu o istniejące szlaki o charakterze regionalnym (Szlak Prawosławnych Świątyń” (region Puszczy Białowieskiej, Podlaski Szlak Kulturowy „Sacrum i Drewno” (region Puszczy Białowieskiej). • Białowieskie Sacrum: integracja wszystkich wydarzeń o charakterze religijnym w wspólnym kalendarzu. • Mistyczne Noce: propozycja nocnego zwiedzania zabytków sakralnych. • Pakietowa oferta uczestnictwa w obrzędach o charakterze religijnym. <p><u>Przyroda i kultura:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie ofert łączących turystykę przyrodniczą z poznawaniem dziedzictwa kulturowego regionu Puszczy Białowieskiej (dla szczególnego segmentu turysty-krajoznawcy, upatrującego jedność przyrody, historii i kultury odwiedzanych regionów).
--	--	--

Jedyne takie miejsce

Trzeci mega produkt turystyczny będzie zawierał **trzy kategorie podproduktowe**, analogicznie jak w pozostałych megaproduktach, w których zostaną umieszczone pozostałe produkty turystyczne Regionu Puszczy Białowieskiej niemieszczące się w kategoriach poprzednich dwóch megaproduktów. Nazwy kategorii podproduktowych zostaną określone w trakcie realizacji zamówienia w terminie ustalonym przez strony.